

„Magunk kenyerén” – helyi gazdaságfejlesztési program

Alsómocsolád, a Magyarország Dél-Dunántúli Régiójában fekvő, 303 lelket számláló – Európai Falumegújítási díjjal kitüntetett – kistelepülés, építve a már részben feledésbe ment földművelési, állattartási és kézműves hagyományokra, kizárólag saját forrás felhasználásával „Magunk kenyerén” elnevezéssel saját finanszírozású Helyi Gazdaságfejlesztési programot dolgozott ki és indított el 2013. május 1-jén.

A Program sikerességének előmozdítása érdekében, a magyar hivatalos fizetőeszköz (forint) helyettesítésére helyi fizetőeszközt (rigac) bocsátott ki.

Cél a meglévő értékek megőrzése, a létrehozott erőforrások gazdaságos kihasználása. Annak segítése, hogy az itt élők ismét kihasználják a környezetet – meglévő kiskertek, gazdasági épületek és eszközök, erdők mezők – biztosított gazdálkodási lehetőségeket és a településben rejlő meglévő szolgáltatási lehetőségek potenciálját és mindennapi életükbe beépítsék ezeket. **A legfőbb cél tehát községben lakók életminőségének javítása.**

A község önkormányzata, a projekt kidolgozásához - a szakértők bevonásán (közgazdász, szociológus, jogász) túlmenően - főként a faluban élő emberek, **a közösség erejét hívta segítségül**, a projekt kidolgozásában aktívan részt vett a lakosság is.

A programtervezet összeállítása után lakossági fórumokon, és kis csoportos beszélgetések keretében történt a projekt elemeinek kiegészítése, módosítása véglegesítése. Ezt követően a szakemberek, ki-ki a saját szakterületén még elvégezte a szükséges korrekciókat. Az így megvalósult társadalmi tervezést követően indulhatott a program.

A program bonyolítása az Alsómocsoládi Falugazda Szociális Szövetkezet közreműködésével történik. A programot – a mezőgazdasági termelést segítő részében – megfelelő szakértelemmel és tapasztalattal rendelkező projekt koordinátor és állatorvos is segíti. A program eredményességért dolgoznak pénzügyi és jogi szakértők, valamint helyi civil szervezetek is közreműködnek. A rigac-forgalom bonyolítása az Elszámoló központot keresztül történik.

A program, minden egyes eleme a helyi adottságokhoz és lehetőségekhez igazodik.

A mezőgazdasági termelést és állattartást élénkítő program

A programban, igényeik szerint, állattartási lehetőséget biztosít az önkormányzat azoknak a családoknak, akik az állattartáshoz szükséges megfelelő műszaki állapotú épülettel rendelkeznek. A program – hitel nyújtásával - biztosítja az állatokat és az állatok felneveléséhez szükséges takarmányt. A hitelkeret - mely maximum 300.000 Ft nagyságú lehet -, helyi fizető eszközben (rigac) nyílik meg a program ezen elemében résztvevők

számára. A forint rigacra történő átszámítása 1:1 arányban történik, a visszaváltásnál az érték 80%-át kapja csak meg forintban. **Az eltérés az átszámítások között azért van, hogy a helyi fizetőeszköz a helyi gazdaságban forogjon és ne váltsák át rögtön forintra.** A programban résztvevők hitelüket, a velük kötendő szerződésben foglaltaknak megfelelően visszafizethetik rigacban, vagy természetben az általuk felnevelendő állat bizonyos számban történő visszaadásával.

A helyi szolgáltatások beindulását serkentő program és az önkormányzat szolgáltatásainak kedvező igénybevétele

A program ösztönözni kívánja egyrészt, hogy a helyben lakók egymás, illetve az egész közösség számára rigacért nyújtsanak olyan a mindennapi élethez szükséges, vagy az életminőséget javító szolgáltatásokat, melyekre lenne igény, de lemondanak róla az emberek, mert nem tudnák megfizetni. (pl. kertművelés, bevásárlás, takarítás, mosás, vasalás) vagy községi rendezvényeken történő a szolgáltatást; pl. saját termékek értékesítése.

Másrész, lehetővé teszi az Önkormányzat által végzendő szolgáltatások, talajművelés a kiskertben, személyszállítás, házi szociális gondozás, a Teleház szolgáltatásai, vagy a szabadidő hasznos eltöltését segítő eszközök (kajak, kerékpár) bérlete, családi rendezvények megtartásához helyiségek bérlete, illetve szolgáltatások (főzés) igénybevétele rigacért.

A helyi adókat és önkormányzatnak történő egyéb befizetéseket rigacban is lehet teljesíteni.

Lakás felújítási és korszerűsítési program:

Az önkormányzat részben támogatást, részben kamatmentes kölcsönt nyújt azoknak az Alsómocsoládi lakóhellyel rendelkező állampolgároknak, akik olyan lakóházat kívánnak felújítani a községben, melynek legalább fele részben tulajdonosi, vagy ilyen lakóházhoz gazdasági épületet kívánnak építeni. A munkák elvégzésének segítésére, az igénylő által benyújtott költségvetés nagyságához viszonyítottan - ha a költségvetés a 400.000 Ft-nak megfelelő értéket eléri - legfeljebb 200.000 Ft-nak megfelelő vissza nem térítendő támogatást nyújt az önkormányzat fele-fele arányban forintban és rigacban egyaránt, valamint 200.000 Ft-nak megfelelő kamatmentes kölcsönt.

Jövedelem kiegészítő tevékenység biztosítása:

Az Önkormányzatnál alkalmi munkavégzésre (erdőgondozás, közterület rendben tartása, mezőgazdasági munkák karbantartási szolgáltatások, turizmust segítő szolgáltatások, rendezvények előkészítése) lehet jelentkezni, melynek díját 800 R/óra értékben rigacban fizeti ki.

Vállalkozásfejlesztés

Alsómocsolád község népességmegtartó képességének javítása érdekében elengedhetetlen, hogy a község megfelelő környezetet teremtsen mikro- és kisvállalkozások létrejöttéhez, betelepüléséhez. Nem cél nagy üzemek idevonzása, mert az megbonthatná az ökológiai egyensúlyt.

Olyan mikro- és kisvállalkozások idevonzása célszerű, mely nem terheli a környezetet, nem igényel jelentős tőkebefektetést, a piacon pedig versenyképes.

A mikro- és kisvállalkozások helyzetét döntően meghatározó négy fő tényezőcsoport a szabályozási környezet, finanszírozás, tudás (vállalkozói tudás, humánerőforrás) és a vállalkozói infrastruktúra fejlettsége.

Támogató szabályozási környezet

Ennek megléte a mikro- és kisvállalkozások fejlődését, versenyképességét jelentősen befolyásolja. A vállalkozások működési környezete: az adminisztratív terhek nagysága, a gazdálkodási és jogbiztonság szintje, a vállalkozásokat érintő közterhek nagysága, a vállalkozások információhoz jutása és a piaci verseny jellemzői.

Az önkormányzat azzal teremt kedvező szabályozási környezetet, hogy 2,5 millió forint árbevételig nem kell iparűzési adót fizetnie a község területén telephellyel rendelkező vállalkozásoknak

Finanszírozási források bővülése

A mikro- és kisvállalkozások egy részének növekedését jelentős mértékben akadályozza, hogy nem elég gyors a belső forrásaik akkumulációja, és nem jutnak külső finanszírozási forráshoz, például abból adódóan, hogy a bankok a magas tranzakciós költségek vagy a biztosítékok elégtelensége miatt nem finanszírozzák őket, emiatt nem tudják kihasználni a növekedési lehetőségek egy részét.

Az önkormányzat segítséget nyújthatna az induláskor, a tervezett projekt 50%-ának erejéig, de maximum 1.000.000,- Ft hitel és 200.000,- Ft vissza nem térítendő támogatás formájában.

A vállalkozónak üzleti tervet kell benyújtania, és a tervezett költség legalább 50%-ával rendelkeznie kell. A más forrásból biztosított hitel is önerőnek számít.

Vállalkozói tudás fejlődése

A vállalkozások hosszú távú fejlődése szempontjából a vállalkozói ismereteknek, tudásnak, készségnek döntő jelentősége van. A vállalkozói készség fejlesztése érdekében szükség van a vállalkozás indításhoz szükséges ismeretek terjesztésére, az innovatív, társadalom- és környezettudatos attitűd fejlesztésére, a műszaki képzés üzleti ismeretek oktatásával való kiegészítésére.

Az önkormányzat két módon is segíthet ebben: tanácsadó tevékenységgel, irodai adminisztratív szolgáltatás biztosításával, de biztosíthat egyéb közvetített szolgáltatást is, mely során az induló vállalkozót összehozza a megfelelő segítő szakemberekkel.

A mikro- és kisvállalkozások sikeres működésének alapvető feltétele az információhoz való hozzájutás lehetősége, valamint az információ hatékony felhasználásának képessége. Az információ hatékony felhasználásának esélyét növeli az oktatási, képzési rendszerek és az információszolgáltatás szoros kapcsolata.

A mikro- és kisvállalkozások információellátásában két feladatot kell megoldani. Egyrészt a vállalkozásokat érdeklő, működésükhöz közvetlenül kapcsolódó információkat elérhetővé kell tenni. Másrészt a vállalkozókat segíteni kell abban, hogy eljusson hozzájuk az információ.

A mikro- és kisvállalkozások versenyképességét nagymértékben befolyásolja, hogy mennyire használják ki az informatikai eszközök által nyújtott lehetőségeket, milyen a közszolgáltatások színvonala, illetve milyen emberierőforrás-fejlesztési szolgáltatásokat (oktatás, képzés, tanácsadás) tudnak igénybe venni, hiszen az ilyen kapacitásokat kevésbé tudják házon belül kiépíteni, mint a nagyvállalatok.

Ezek az oktatási programok a gyakorlati, üzleti ismeretek, a vállalkozások indításának kezdeti adminisztratív költségeiből és operatív teendőiből, a piaci lehetőségek és kockázatok ismereteiből, valamint a vállalkozás működtetéséből (adózás, számvitel, adatszolgáltatás és munkaügyek), a vállalkozói menedzsment elemi ismereteiből állnának, továbbá alapvető jogi ismeretek (például egyszerűsített vállalkozási, és egyéb szerződések tartalmi megfelelőségének megítéléséhez szükséges ismeretek) elsajátítását tennék lehetővé. Az oktatási lehetőségek felkutatásában, ajánlásában esetleg helyben történő megszervezéséhez tud az önkormányzat segítséget nyújtani.

Vállalkozói infrastruktúra fejlődése

A hazai vállalkozói infrastruktúrára különösen a kis településeken alacsony fejlettségű. Ezzel szemben Alsómocsolád infrastruktúrája teljesen kiépített, ami a mikro- és kisvállalkozások fejlődésének komoly segítő tényezője lehet. Az önkormányzat ezen vállalkozások infrastruktúrához való hozzáférést kedvező feltételekkel biztosíthatja.